

Dosar nr. 2ra-1573/19

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni (P. Hilotii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (N. Chircu, E. Grumeza, S. Procopciuc)

ÎNCHEIERE

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriana Moldovan împotriva Grădiniței Trestieni, r-nul Briceni și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Briceni, intervenienți accesorii Direcția de Învățământ, Tineret și Sport Briceni și Irina Zabolotnaia cu privire la repunerea în termen, anularea ordinului de concediere, repunerea în funcție, repararea prejudiciului moral, încasarea indemnizației pentru concediul parțial plătit și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Valeriana Moldovan și a fost menținută hotărârea din 22 octombrie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni,

c o n s t a t ă:

La 04 septembrie 2017 Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Grădiniței Trestieni, r-nul Briceni cu privire la repunerea în termen, anularea ordinului de concediere, repunerea în funcție, repararea prejudiciului moral, încasarea indemnizației pentru concediul parțial plătit și a cheltuielilor de judecată (f.d. 1-8).

În motivarea acțiunii reclamanta Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a indicat că, anterior, la 02 noiembrie 2015 a fost concediată ilegal de către administrația instituției de învățământ Complexul Școlii Primare-Grădiniță Trestieni, r-nul Briceni, iar după 6 luni de zile prin decizia din 26 aprilie 2016 a Curții de Apel Bălți, a fost restabilită la locul de muncă deținut anterior. Respectiv, la 28 aprilie 2016, prin ordinul nr. 22 emis de instituția de învățământ Complexul Școlii Primare-Grădiniță Trestieni, r-nul Briceni, a fost restabilită în funcția de învățător de clase primare.

Reclamanta a menționat că în pofida tuturor emoțiilor negative avute în cele 6 luni, adică cât a durat procesul de judecată, în luna ianuarie 2016 a aflat că este însărcinată. După concediul postnatal, la 04 ianuarie 2017, a depus cerere cu privire la acordarea concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de

3 ani, în temeiul art. 124 alin.(2) Codul muncii, însă aceasta a fost lăsată fără examinare, mai bine zis refuzată tacit.

Reclamanta a susținut că în conjunctura dată, a depus plângere la Inspectoratul de Stat al Muncii, iar prin răspunsul ultimului din 28 iulie 2017, i-a fost comunicat că la 01 septembrie 2016, în temeiul ordinului nr. 40 din 26 august 2016, administrația instituției de învățământ Complexul Școlii Primare-Grădiniță Trestieni, r-nul Briceni, a concediat-o în baza art. 86 alin. (1) lit. b) Codul muncii (lichidarea unității).

Reclamanta a punctat că la 17 august 2016, în baza certificatului medical nr. 1998365, Școala-Grădiniță Trestieni, r-nul Briceni a întocmit ordinul nr. 36, prin care i-a acordat concediul de maternitate (concediul prenatal și postnatal), potrivit prevederilor art. 124 alin. (1) Codul Muncii, iar la 16 august 2016 (cu o zi înainte de concediu de maternitate) administrația instituției de învățământ Complexului Școlii Primare-Grădiniță Trestieni, r-nul Briceni a emis ordinul de preavizare a salariaților privind reducerea statelor de personal în legătură cu lichidarea instituției, fapt ce nu i-a fost adus la cunoștință, iar acest fapt vine în contradicție cu art. 88 alin. (1) lit. b) Codul muncii.

Reclamanta a precizat că nu s-a eschivat de a lua cunoștință cu ordinul de preavizare a salariaților privind reducerea statelor de personal.

Reclamanta a relevat că prejudiciul cauzat de către pârât se exprimă în ratarea sumelor ce urmau a fi achitate pentru concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani (1000 de lei/lunar), începând cu data de 04 ianuarie 2017 și până la emiterea hotărârii instanței de judecată.

Reclamanta a învederat că în rezultatul acțiunilor ilegale ale pârâtului, soldate cu pierderea locului de muncă, a sursei de existență și privării ilegale de posibilitatea de a munci, a suportat stres și frustrare, iar aceste suferințe pot fi compensate doar prin încasarea prejudiciului moral în sumă de 30000 de lei. De altfel, fiind concediată a fost învinuită de comiterea unor acțiuni pe care nu le-a săvârșit.

Reclamanta a solicitat repunerea în termenul de depunere a acțiunii, deoarece abia la 31 iulie 2017, a aflat de întocmirea ordinului nr. 40; anularea ordinului nr. 40 din 26 august 2016, emis de Grădinița-Școala Primară Trestieni, r-nul Briceni după reorganizare - Grădinița Trestieni, r-nul Briceni, cu restabilirea sa într-o funcție corespunzătoare studiilor deținute (profesor/educator); încasarea de la Grădinița Trestieni în beneficiul său a plății pentru concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, ce urma a fi acordat începând cu 05 ianuarie 2017 și până la emiterea hotărârii instanței de judecată, precum și încasarea prejudiciului moral în sumă de 30000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Direcția Generală Învățământ și Sport Briceni (f.d. 80-84, vol. I).

Prin încheierea din 02 august 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Irina Zabolotnaia, educatoarea Grădiniței Trestieni și a fost dispusă înștiințarea Primăriei sat. Colicăuți, r-nul Briceni și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Briceni despre posibilitatea de a interveni în calitate de copârât în prezenta cauză civilă (f.d. 138-141, vol. I).

La 22 octombrie 2018, în cadrul examinării cauzei, reprezentantul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Briceni, Galina Panțir a menționat că consideră necesar să intervină în proces în calitate de copârât (f.d. 14 verso, vol. II).

Prin hotărârea din 22 octombrie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Valeriana Moldovan. A fost repusă Valeriana Moldovan în termenul de depunere a cererii de chemare în judecată potrivit art. 355 alin. (1) lit. a) Codul muncii. A fost anulat ordinul Complexului „Școala Primară-Grădinița” Trestieni sub nr. 40 din 26 august 2016 „Cu privire la desființarea contractului individual de muncă încheiat cu Valeriana Moldovan, învățator în învățământul primar”, emis în temeiul art. 86 alin. (1) lit. b) Codul muncii. A fost dispus încasarea de la Grădinița sat. Trestieni, r-nul. Briceni în beneficiul Valerianei Moldovan a prejudiciului moral în mărime de 4000 de lei. Au fost respinse ca fiind neîntemeiate, cerințele reclamantei Valeriana Moldovan cu privire la restabilirea într-o funcție corespunzătoare studiilor deținute (profesor/educator) și încasarea plății pentru concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, ce urma a fi acordat, începând cu data de 05 ianuarie 2017 și până la emiterea hotărârii instanței de judecată.

Prin decizia din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Valeriana Moldovan și a fost menținută hotărârea din 22 octombrie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că pretențiile din acțiunea civilă privind anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea prejudiciului moral, cât și încasarea indemnizației pentru întreținerea copilului până la vârsta de 3 ani sunt înaintate de apelanta/reclamanta Valeriana Moldovan către intimatul/pârât Grădinița sat. Trestieni, care la caz, este pârât necorespunzător, astfel acțiunea civilă în latura pretențiilor date urma a fi respinsă ca fiind formulată către pârâtul necorespunzător.

Astfel, având în vedere că apelanta Moldovan Valeriana n-a fost de acord cu înrăutățirea situației sale, precum și faptul că hotărârea primei instanțe n-a fost contestată de alți participanți la proces, iar instanța de apel n-a stabilit temeiurile prevăzute la art. 388 alin.1 lit. d) și lit. i) Cod de procedură civilă pentru casarea hotărârii, hotărârea primei instanțe urmează a fi menținută.

Instanța de apel a menționat că Grădinița sat. Trestieni nu este succesorul în drepturi și obligații a Complexului Școala Primară-Grădinița sat. Trestieni. Or, în decizia Consiliului raional Briceni nr. 3/9 din 12 august 2016 „Cu privire la optimizarea unor instituții preuniversitare de învățământ”, prin care s-a decis reorganizarea școlii primare - grădiniță din localitatea Trestieni ca instituție de învățământ cu statut de școală primară-grădiniță Trestieni în instituție cu statut de grădiniță Trestieni, prin lichidarea școlii primare, începând cu 01 septembrie 2016, nu s-a menționat cine este succesorul în drepturi și obligații școlii a primare lichidate (f.d. 28-29 vol. I).

Totodată, în pct. 4 al deciziei nominalizate, a fost menționat că Direcția Învățământ, Tineret și Sport Briceni va asigura metodologic și tehnic procesul de reorganizare/lichidare a instituțiilor de învățământ vizate, inclusiv procesul de selectare și asigurare cu loc de muncă, după posibilități, a personalului angajat în aceste instituții, conform prevederilor actelor normative în vigoare.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că restabilirea în funcție a angajatului, presupune restabilirea în funcția deținută la instituția-angajator, care

a concediat-o. În speță, Grădinița sat. Trestieni, nu a emis ordin de concediere a Valerianei Moldovan.

Subsecvent, instanța de apel a concluzionat că și pretenția privind încasarea prejudiciului moral de la Grădinița sat. Trestieni urma a fi respinsă, deoarece prin prisma art. 329 alin. (1) Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Instanța de apel a menționat că Valeriana Moldovanu nu a fost angajată a Grădiniței sat. Trestieni, ultima neavând calitatea de angajator al apelantei.

În concluzie, instanța de apel a precizat că și pretenția cu privire la încasarea de la Grădinița sat. Trestieni în beneficiul apelantei Valerianei Moldovan a indemnizației pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, este înaintată față de pârâțul necorespunzător.

La 03 iunie 2019 Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a declarat prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva deciziei din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și parțială a hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor respinse și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs, recurenta Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a reiterat aceleași argumente care au fost indicate și în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, insistând asupra faptului că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, nu a pătruns în esența cererii de apel și a trecut superficial asupra circumstanțelor cauzei și a materialului probator. Totodată, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor pretențiilor invocate în prima instanță, fapt care atestă încălcarea art. 240 alin. (3) și 373 alin. (5) Cod de procedură civilă.

Recurenta Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a susținut că prin decizia Consiliului raional Briceni nr. 3/9 din 12 august 2016 „Cu privire la optimizarea unor instituții preuniversitare de învățământ”, drepturile și obligațiile fostei școli Trestieni au trecut la grădinița Trestieni, fiind succesorul în drepturi și obligați, respectiv aceasta este obligată să-i repare prejudiciul cauzat.

Recurenta Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a subliniat că prima instanță în partea descriptivă constată că un astfel de prejudiciu moral este cauzat lui Moldovan Valeriana de către Școala - Primară sat. Trestieni, iar decizia denotă faptul că urmează a fi despăgubită de instituția ce a moștenit drepturile și obligațiile după optimizarea instituțiilor.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost expediată participanților la proces, la 29 și 30 mai 2019, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d. 142, 143, vol. II) și a fost recepționată de către recurenta Valeriana Moldovan, la 06 iunie 2019 (f.d. 149, vol. II).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost declarat de Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, prin

intermediul oficiului poștal, la 03 iunie 2019, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 08 iulie 2019, în adresa intimațiilor Grădinița Trestieni, r-nul Briceni și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Briceni, precum și intervențiilor accesorii Direcția de Învățământ, Tineret și Sport Briceni și Irina Zabolotnaia a fost expediată copia recursului declarat de Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu (f.d. 188), însă intimata Casa Teritorială de Asigurări Sociale Briceni, cât și intervenții accesorii Direcția de Învățământ, Tineret și Sport Briceni, și Irina Zabolotnaia nu și-au exercitat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe la recursul declarat de Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu.

La 07 august 2019 Grădinița Trestieni, r-nul Briceni a depus, prin intermediul oficiului poștal, referință la recursul declarat de Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului declarat de Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că, normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Respectiv, instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs, cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv, numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a

din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat de Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei hotărâre din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1-1¹) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 Cod de procedură civilă și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces și reprezentanților acestora.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Valeriana Moldovan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu împotriva deciziei din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriana Moldovan împotriva Grădiniței Trestieni, r-nul Briceni și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Briceni, intervenienți accesorii Direcția de Învățământ, Tineret și Sport Briceni și Irina Zabolotnaia cu privire la repunerea în termen, anularea ordinului de concediere, repunerea în funcție, repararea prejudiciului moral, încasarea indemnizației pentru concediul parțial plătit și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan